

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: paulina.tabery@soc.cas.cz

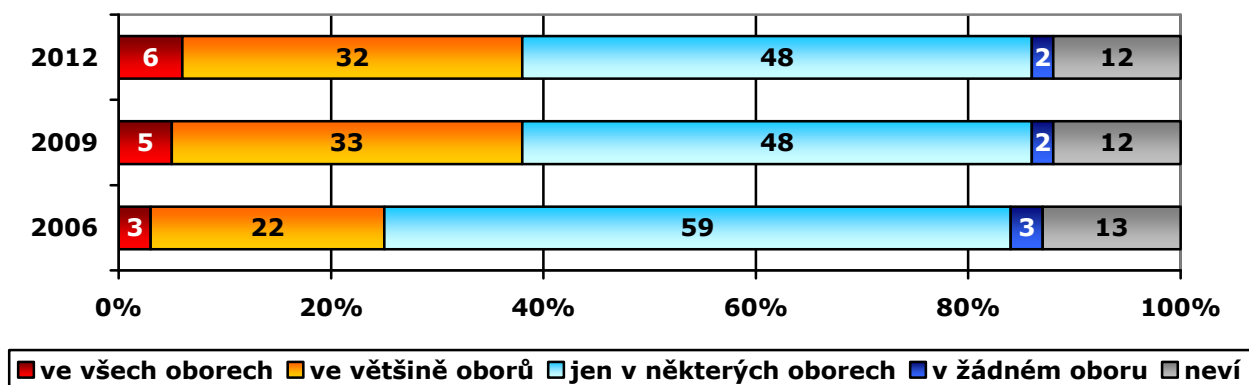
Názory občanů na úroveň české vědy a vybrané podmínky pro její fungování

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v12-01</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>9. 1. – 16. 1. 2012</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1090</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OR.164, OR.166</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>28. února 2012</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Paulína Tabery</i>

V lednu 2012 byl do pravidelného výzkumu Naše společnost zařazen blok otázek týkající se vědy. V této tiskové zprávě jsou představeny názory občanů na srovnatelnost české vědy ve světovém měřítku a na některé z podmínek, které má věda v České republice pro své fungování.

Postavení české vědy v globálním kontextu hodnotí veřejnost spíše rezervovaně. Pouze minimum obyvatel (6 %) staví českou vědu na světovou úroveň ve všech oborech, nicméně celkem velký, třetinový podíl (32 %) ji tak vidí ve většině oborů. Zhruba polovina občanů (48 %) se ovšem domnívá, že naše věda dosahuje světové úrovně jen v některých oborech, zcela skeptická jsou pouhá 2 %, která se kloní k názoru, že nedosahuje světové úrovně v žádném z oborů. Přibližně desetina populace (12 %) úroveň české vědy v tomto kontextu neumí posoudit (odpovědi *neví*).

Graf 1. Je česká věda na světové úrovni?¹

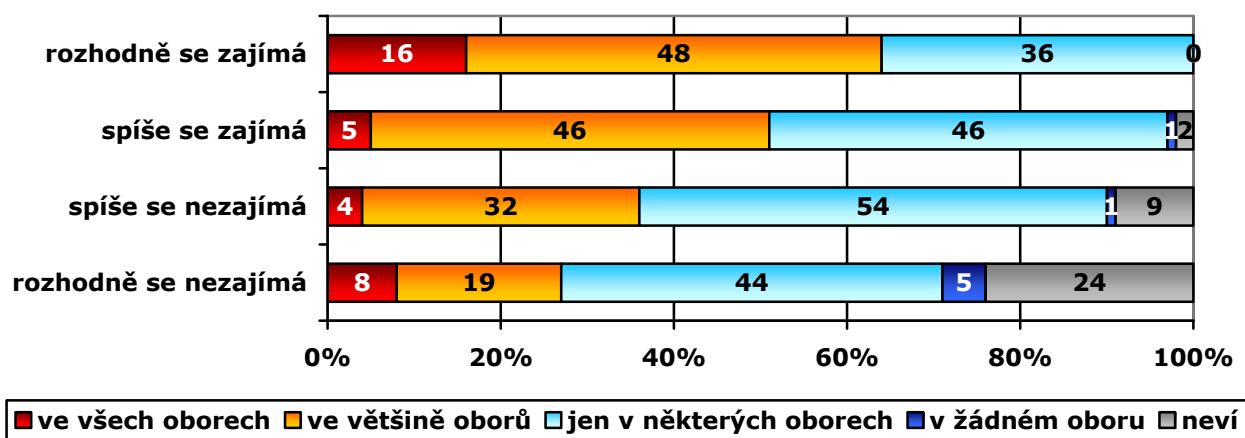
Co se týče časového srovnání, oproti poslednímu šetření z roku 2009 nedošlo k žádným změnám, mínění veřejnosti je v otázce světovosti české vědy poměrně stabilní. Po jistém posílení názorů, že česká věda je na světové úrovni ve všech nebo ve většině oborů, mezi léty 2006 a 2009 tedy došlo k ustálení mínění.

Rozdíly v názorech na srovnání české vědy ve světovém měřítku jsou patrné zejména z hlediska životní úrovně a zájmu respondenta o výsledky vědeckého bádání. Lidé s dobrou životní úrovní se častěji kloní ke „světovosti“ české vědy, zatímco občané deklarující špatnou životní úroveň častěji neumí situaci posoudit.

Lidé, kteří se o výsledky vědeckého bádání zajímají, ve větší míře považují českou vědu za srovnatelnou se světem, přičemž rozdíl mezi těmi, kdo se o vědu zajímají, a těmi, kdo se nezajímají, je celkem viditelný. Podle necelé pětiny dotázaných, kteří projevují rozhodný zájem, je česká věda na světové úrovni ve všech oborech a téměř polovina z nich se domnívá, že česká věda dosahuje světové úrovně ve většině oborů. U lidí deklarujících rozhodný nezájem takový názor zastává v souhrnu pouze zhruba čtvrtinový podíl. V tomto případě rovněž narostl podíl těch, kteří českou vědu v globálním kontextu neumí posoudit (odpovědi *neví*).

¹ Znění otázky: „Myslíte si, že je česká věda na světové úrovni?“ Varianty odpovědí: ve všech oborech, ve většině oborů, jen v některých oborech, v žádném oboru.

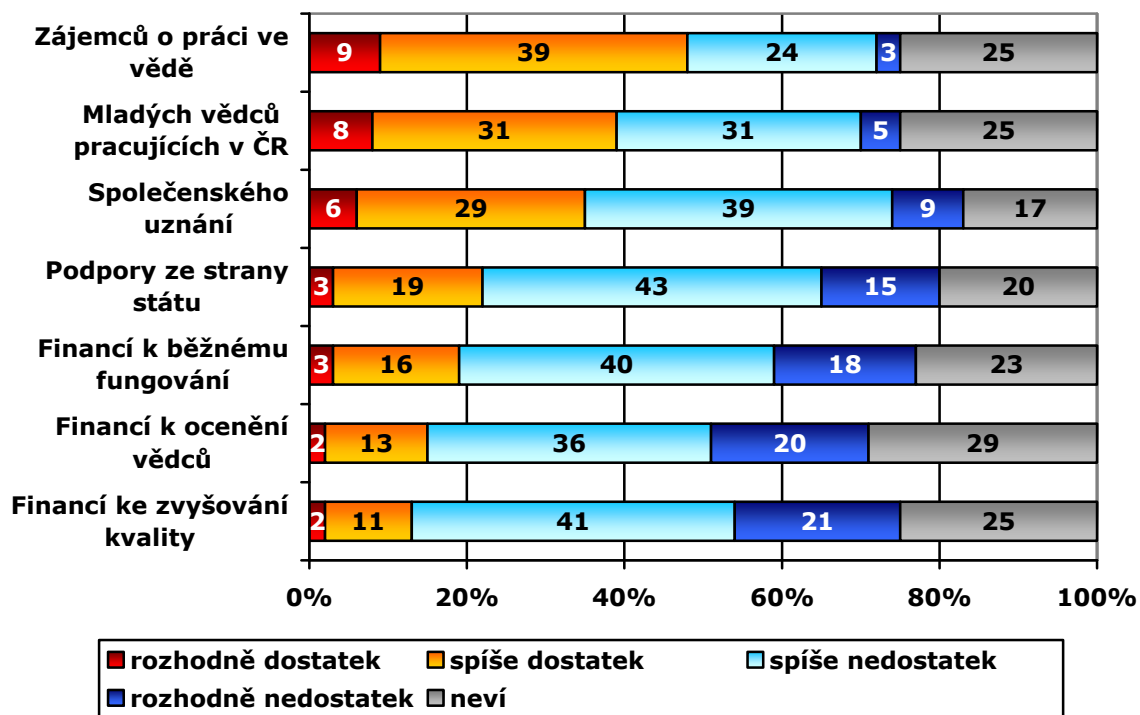
Graf 2. Je česká věda na světové úrovni? - třídění podle deklarovaného zájmu o výsledky vědeckého bádání (v %)

Při hodnocení vybraných podmínek, ve kterých funguje česká věda, pouze u jedné z podmínek výrazněji převažují kladné odpovědi nad zápornými, a to u dostatku zájemců o práci ve vědě. Téměř polovina veřejnosti (48 %) soudí, že česká věda má dostatek zájemců o práci v ní, o opaku je přesvědčena o něco více než čtvrtina (27 %). Pozitivní odpovědi velmi mírně převažují i v případě hodnocení dostatku či nedostatku mladých vědců pracujících v České republice, avšak rozdíl je malý, takže v tomto případě je možné mluvit spíše o rozděleném mínění veřejnosti (39 % dostatek : 36 % nedostatek).

U ostatních položek již převládá mínění o nedostatku, a to jak u společenského uznání, i když v tomto případě ještě poměrně velká část populace mluví o dostatku (35 % dostatek : 48 % nedostatek), tak u podpory ze strany státu (22 % dostatek : 58 % nedostatek). Významná část veřejnosti však spatřuje nedostatek především ve financích pro českou vědu, ať už se jedná o finance potřebné k běžnému fungování (58 % nedostatek), k ocenění vědců (56 % nedostatek), nebo ke zvyšování kvality (62 % nedostatek). Z nabídnutých oblastí jsou tedy ty, které se týkají financování, vnímány jako nejméně dostatečně zajištěné.

Je důležité upozornit, že u všech vybraných položek podstatný podíl populace neumí zaujmout postoj, podíl odpovědí *neví* se pohybuje od 17 do 29 %. Svědčí to o jisté odtažitosti tématu běžnému občanovi a vzhledem k tomu, že se lidé měli vyjadřovat ke specifickým oblastem, nemusí se cítit být kompetentní k posouzení situace v nich.

Graf 3. Má česká věda dostatek... (v %)²

Zatímco mezi léty 2006 a 2009 došlo k posílení názorů o dostatku ve všech předložených oblastech, nyní ve srovnání s posledním šetřením nedošlo k zásadním změnám s výjimkou mínění o dostatku mladých vědců pracujících v tuzemsku, kdy toto mínění opět o něco posílilo. Odpovědi o nedostatku se od posledního šetření trochu odlišují, což je dáno posílením podílů u odpovědi *neví*.

² Znění otázky: „Myslíte si, že česká věda má dostatek nebo nedostatek a) zájemců o práci ve vědě, b) mladých vědců, kteří se vědě věnují v České republice, c) podpory ze strany státu, d) společenského uznání, e) finančních prostředků k běžnému fungování, f) finančních prostředků k tomu, aby neustále zvyšovala svou kvalitu, g) finančních prostředků k náležitému ocenění vědců?“ Varianty odpovědí: rozhodně dostatek, spíše dostatek, spíše nedostatek, rozhodně nedostatek.

Tabulka 1. Má česká věda dostatek... - časové srovnání (v %)

	2006	2009	2012
	dostatek/nedostatek	dostatek/nedostatek	dostatek/nedostatek
Zájemců o práci ve vědě	37/39	48/34	48/27
Mladých vědců pracujících v ČR	27/53	34/46	39/36
Společenského uznání	24/63	36/54	35/48
Podpory ze strany státu	15/70	23/63	22/58
Financí k běžnému fungování	13/74	22/61	19/58
Financí k ocenění vědců	11/68	15/65	15/56
Financí ke zvyšování kvality	9/77	14/68	13/62

Pozn.: Dopočet do 100 % představují odpovědi *neví*. Položka *dostatek* je součtem odpovědí *rozhodně dostatek* a *spíše dostatek*, položka *nedostatek* je součtem odpovědí *spíše nedostatek* a *rozhodně nedostatek*.

Rozdíly v názorech na vybrané oblasti se objevují především z hlediska vzdělání a míry zájmu o výsledky vědeckého bádání. Lidé se základním vzděláním u všech položek častěji než ti s vyšším stupněm vzdělání neumí situaci zhodnotit. Občané s vysokou školou se častěji zmiňují o rozhodném nedostatku v případě podpory ze strany státu, financí k běžnému fungování, financí ke zvyšování kvality a k ocenění vědců. Z hlediska zájmu nebo nezájmu o výsledky vědeckého bádání je vidět, že s klesající mírou zájmu stoupá podíl odpovědí *neví*. Lidé deklarující rozhodný zájem se častěji kloní k rozhodnému nedostatku u podpory ze strany státu, společenského uznání, financí k běžnému fungování, financí ke zvyšování kvality a k ocenění vědců.